

Martin Jacobsen, stjóri á Far-fish:

Føroyingar náa loftið á royktum vørum í ár

– At eitt hægsta mark er fyri hvussu nógv vit kunnu útflyta árliga uttan at rinda toll virkar sum ein bremsa fyri at menna roykivinnuna, sigur hann

Tey trý virkini í landinum, sum roykja laks, fara í ár at koma uppundir tollloftið hjá ES. Føroyingar kunnu útflyta 1000 tons av royktum laks uttan at rinda toll í ES. Tey tonsini, sum fara uppum tey 1000, verður tollur lagdur á og so er kappingarførið burtur mótegis roykivirkjunum í ES. Hetta hendir tó bert um ES ger vart við seg og leggur toll á.

– 1000 tons av royktum laks svarar til knapplaiga 2000 tons av feskari vøru. Tá vit hugsa um, at føroyingar í dag ala 12.000 tons av laks, so er greitt at stórir møguleikar eru fyri roykivinnuni, um loftið varð tikið burtur ella hækkað munandi, sigur Martin Jacob-

sen, stjóri á roykivirkjunum Far-fish í Alakeri í Havn.

– Psykologiskt so virkar tollloftið sum ein bremsa fyri menningini av vinnuni. Best var um ongur avmarkingar vóru. Tíðindini um, at loftið er tikið burtur fyri raspaðar uppsavørur fegnast vinnan um. Nú er at vóna at felagsnevndin fer at taka spurningin um royktar vørur upp á komandi fundinum, sigur Martin Jacobsen.

Politikarnir avgera

Formaðurin fyri føroyska partinum av felagsnevndini við ES eitur Tommy Petersen.

– Hvat vit fara at seta

ovast á ynskjalistan, tá vit hittast í felagsnevndini í Brussel í vár er ikki avgjørt enn. Tað eru politikarnir sum avgera hetta. Men best er, at ein er nærhendis tollloftinum áðrenn ein fer at biður um broytingar og eg skilji, at roykivinnan er nærhendis hesum lofti. Vit hava biðið um fund í felagsnevndini og nú fara vit at leggja okkara upplegg fyri føroysku politikararnar, áðrenn vit fara niður at samráðast. Sjálvsagt er ein møguleiki at fáa broytingar við royktu vørunum, men á sama hátt sum við raspaða uppsalakinum, so liggja drúgvir samráðingar fyri framman. Tað ES ynskir er at fáa so nógv rávøru sum

møguligt og síðan sjálvir góðska hana. Nógv roykivirki eru í ES og tey vilja sjálvsagt hava so nógv vøru sum møguligt at virka, sigur Tommy Petersen.

Í føroyska partinum av felags embætismannanevndini sita Tommy Petersen fyri landsstýrið sum formaður, Kjartan Kristiansen og Óli Samró umboða vinnuna og Tórbjørn Mikkelsen umboðar tollvaldið.

Seinasta samráðingarlitið hjá felagsnevndini var, at loftið varð tikið burtur á raspaðum uppsavørum. Hetta merkir, at føroyingar nú kunnu selja so nógv tons sum teimum lystir uttan toll á ES-marknaðinum og kappingarførið er batnað munandi.

Martin Jacobsen, stjóri í Far-Fish. Mynd: Kalmar

Harmoniku-samanstoytur

Seinnapartin týsdagin fór knapplaiga at kava so illa, at fleiri bilar mundu komið illa fyri í Havn. Um morgunin var heilt væl koyrandi, men tá arbeiðsdagurin var av, lá kavin tjuvur á nógvum vegum.

Ferðslan gekk so mikið illa, at polititið klokkan fimm gjøgnum útvarpið ávaraði fólk at koyra, um bilurin ikki var væl skøddur.

Um fyra tíðina týsdagin seinnapartin var ein harmonikusamanstoytur á J. C. Svaboesgøtu, nakað heimanfyri Landssjúkrahúsið,

og fyra bilar fingi snuddir. Førarin hevur helst verið óansin, tá hann í bili sínum rendi inn í ein annan bil, ið fekk eitt skump, og tveir bilar aftrat, sum eisini stóðu stillir, fingi skaða.

randi

Mynd: Kalmar

Tey gera ilt verri

– Nú havi eg lítla virðing fyri feløgnum hjá teimum arbeiðstøku, sum bjóða seg fram til at undirgrava sáttmálarnar hjá fakfeløgnum, sigur Ingeborg Vinther, forkvinna í Føroya Arbeiðarafelag

Ingeborg Vinther ræðist ikki tvey bæði feløgini, Felag teirra arbeiðstøku og Arbeiðstøk kring landið. Hesi feløg hava bjóðað fakfelagsræsluni av, ætla at stovna egið fakfelag, ið fer at góðtaka 15-20 % lønarbætur.

– Vit hava ongan orsök til at óttast hosi feløgini, tí tey koma ongan veg kortini. Tan, sum grevur eina grøv, dettur sjálvur í hana. Eg óttist bara av, at tey kunnu finna upp á slíkt, tí tey gera

ikkí annað enn at renna ørindi fyri fólkaflokkinn. Tað er jú eitt av aðalmálunum at lækna lønarlagið just so nógv, sum hosi feløgini nevna, sigur Ingeborg Vinther.

Hon leggur heldur einki í, at arbeiðsgevararnir sambært sjónvarpinum halda tilboðið hjá feløgum teirra arbeiðstøku vera áhuga-verd.

Ber ikki til

– Arbeiðsgevararnir halda

kanska, at hetta er eitt høvi at skapa spjalding í fakfeløgnum, men har fara tey skeivir. Vit hava í eitt mannaminni havt í sáttmálunum, at limir í arbeiðarafeløgnum ikki kunnu arbeiða hjá óorganiseraðum arbeiðsgevarum, og arbeiðsgevarar í arbeiðsgevarafelag mugu ikki taka óorganiserað fólk. Hetta er ein sonevnd eksklusiv avtala, og hana fra vit at halda fastari í nú enn nakrantíð, sigur Ingeborg.

I ár sleppa arbeiðarafeløgini eisini frá at berjast fyri at varðveita hesa avtalu, tí sáttmálarnir eru ikki uppsagdir í ár.

Um Ingeborg Vinther ikki ræðist, so heldur hon tað vera syrgiligt, at arbeiðsleys á henda hátt boða frá, at tey ætla at mótarbeiða fakfeløgnum av við at selja arbeiðsmegi út til undirpris.

– Hasi fólkini skriva søgu langt út um landamark, tí slíkt finnur eingin uppá nakrastaðni.

Ingeborg ivast í, um feløgini hjá arbeiðstøku hava nakað fólk aftanfyri seg. Hon hevur í hvussu er ikki frætt frá nøkrum av sínum limum, at teir vilja slíkt. Heldur tvørturímóti royna arbeiðsleys limir hennara at virka í lokal-feløgnum, sigur hon.

Ikki hansara pengar

Í Degi og Viku týskvøldið nevndi formaðurin í øðrum felagnum, hvussu nógvir milliónir krónur Havnar Arbeiðsmannafelag átti á bók, og hann helt, at hesir pengar áttu at verði nýttir til arbeiðsleys.

– Fakfeløgini avgera sjálv, hvussu tey nýta sínar pengar, sum onnur uttanfyri standandi ikki kunnu krevja part av, heldur Ingeborg.

Hon heldur ikki, at hesi

feløg teirra arbeiðsleys á nakran hátt hjálpa teimum arbeiðsleysu.

– Vit sita ikki hendur í favn, sum hasin maðurin vildi vera við, men royna eftir førirni at hjálpa teimum arbeiðsleysu.

– Men skuldi tað hent, at tað eydnast hasum feløgnum at seta ilt í innanhýsis í fakfeløgnum, er lítið vundið. So dettur alt niðrft, og tað fer at raka tey arbeiðsleysu meinast, sigur Ingeborg Vinther.

randi